

באר אברהם

להפצת אור תורתו ותולדותיו
מבארו של הצדיק המופלא פועל הישועות
הרה"ק ר' אברהם מקנעהניטש
בורה"ק ר' יהודה צבי (השני) מסטרעטין (מנו"כ בעיר בודאפעשט)

על פי הבאר

בן נוסף של הרה"ק ר' יהודה צבי היה הרה"ק ר' אליעזר מאזיפאלע זי"ע. נולד לאביו הק' בשנת תקע"ט. משחר ילדותו נתפרסם כמתמיד ולמך בתורת הנגלה ובתורת הנסתר. הסתופף בצל קדשו של אביו מהרי"ץ וכן נסע אל הרה"ק מרוזין זי"ע.

נשא את זוגתו הרבנית שרה בת רבי יוסל'ע ווידערמאן מהעיר בילקאמין (שהיתה גם היא מרכז לחסידי סטרעטין) והיה סמוך שם על שולחן חותנו כשהוא הוגה בתורה בהתמדה. כאשר חיפש אחר מקום ישוב להתגורר שם רצתה זוגתו הרבנית להתיישב בעיר אזיפאלי, והרה"ק מרוזין הכריע ואמר בלשון הפסוק "כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה".

אחר שילדיהם נפטרו בקטנותם ל"ע נסעו שוב לסאדיגורא אל הרוזינער, והוא בירכם כי יולד להם בן שיאיר את העולם בקדושתו וכסגולה לאריכות ימים יעץ לקרוא לו נחום על שם זקנו הרה"ק המאור עינים מטשרנאביל, הלא הוא בנם הרה"ק ר' נחום מבורשטין זי"ע.

כך נהיתה העיירה אזיפאלי למרכז לחסידי סטרעטין - אזיפאלי לצד חסידי זידיטשויב ועוד חצרות שהתגוררו בה. חסידים רבים מכל המדינה נהרו לחוות בעבודת התפילה שלו שהיתה בדקוה ובדמעות שליש כפי אשר קיבל מבית אבותיו, בפרט מארץ הגר נסעו אליו רבים ואף הוא היה נוסע לשבות שם לעיתים. בשנת תרכ"ה קודם פטירתו שב לעיר אבותיו סטרעטין ושם נסתלק ונטמן סמוך לאביו מהרי"ץ ולאחיו רבי אברהם.

בניואחריו היו הבכור רבי נחום שייסד את חצרו הגדולה בעיר בורשטין ורבים מתושבי העיר היו מחסידיו (לצד שטיבלעך של חסידי בעלזא וטשורטקוב). כמו כן נפתחו שטיבלעך רבים ע"י חסידיו בעיירות אזיפאלי, פאדהייץ, האליטש, ומאריאמפאל. בנו השני היה ר' אורי מאזיפאלי לו היתה חצר שם ואחמ"כ עבר לעיר סטאניסלאב ופתח שם חצר.

חתניו היו רבי יהושע העשיל אייכנשטיין מחודרוב, רבי שמעון הורוויץ מלינסק, ורבי בער'טשי מסאטמאר.

וקשרתם אותם לאות על ידכם והיו לטוטפות בין עיניכם (יא, ח')

הקדמונים תיקנו בתפילת לשם יחוד קודם הנחת תפילין הלשון " שיש בהם יהודי ואחדותו שמו בעולם ", ויש להבין כפל הלשון יחודו ואחדותו, ולכאורה נראה שכוונתו אחד.

אלא ביאורו הוא שיחוד ה' כוונתו שהוא אחד יחיד ואין כח אחר זולתו בכל הבריאה כולה. ואחדותו יתברך שמו בעולם פירושו הוא שהבורא ברוך הוא מתאחד עם עולמו, ודבר זה נעשה על ידי בני ישראל, לפי שקודשא בריך הוא וישראל חד הם ^א, ועיקר העולם הם בני ישראל, ועל ידי קיום מצות תפילין שעניינה להתקשר בקשר ואות להשי"ת ^ב מתקשרים ומתאחדים בני ישראל עם הקב"ה, על כן על ידי כך מתאחד ומתייחד הקב"ה עם כל עולמו באחדות השלם.

(נר אברהם עקב, דגל מחנה יהודה תפילה)

עוד תיקנו בנוסח התפילה, " ושהוא נגר הלב לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו ",

היינו שסגולת מצוות תפילין הוא לשעבד את כל הרצונות להשי"ת ולהתגבר על יצה"ר. וכן התורה הקדושה היא תבלין כנגד יצר הרע כדאמרינן בגמ' (קידושין ל, ב). וידוע שכל התאוות והתענוגים בעולם באים מיסוד המים ^א.

וזוהו שרמזו הכתוב (שמות יד, כב), והמים להם חומה – האיך אפשר לשים חומה וגבול לתאוות ולתענוגים לבלתי התפתות אחריהם אלא להתגבר עליהם ולבטלם, ע"י מיימינם ומשמאלם – היינו התורה הקדושה הנרמזת בימין כמאמר הכתוב "מיימינו אש דת למו" (דברים לג ב), ומצוות התפילין שמניחים על יד שמאל.

(נר אברהם ודגל מחנה יהודה בשלח)

^א ראה בזה"ק פר' אמר דף צג, ב. וקב"ה ונסכת ישראל אקרי אחד, ובל דומה בשא"מ.

^ב וראה בכל יקר ו. ד בד"ה ה' אחד: וזהו ענין קשר של תפילין כי כשם שאנו קושרים כחותם על לב וזרוע יחוד השי"ת כן הקב"ה משימ אותנו כחותם על לבו, וכחותם על זרועו, לעשות אותנו גוי אחד בארץ. וזהו הקשר שבינינו עם בוראינו ית' ששינו מעידין זה על זה ענין האחדות. וראה בבת עין ריש פר' ואתחנן: כי מלת תפלה הוא לשון התחברות מלשון נפתלותי כידוע (רש"י עה"פ בראשית ל ח), וקראת תפלה של יד, ר"ל האדם מחבר את עצמו לעבודת הבורא ב"ה מחמת הדי.

^ג וכן נפסק בשו"ע הל' תפילין ס' ל"ה סעי' ה'. ובמנחות (מג, ב) רבי אליעזר בן עקיבא אומר כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בבגדו וכו' הכל בחיזוק שלא יחטא.

^ד שער הקדושה לרבי חיים וויטאל ועוד.

מבאר הישועות

סיפר מוה"ר א. ז. שליט"א:

זכיתי גם אני להיות מקושר לרבינו זי"ע ולסייע רבות בהפצת דברי תורתו. זכות מיוחדת נפלה בחלקי להיות ממארגני ומשתתפי הנסיעה הגדולה ביום היארצייט העעל"ט לעיר בודאפעשט להשתטח על ציונו הקדוש של רבינו להיפקד בדבר ישועה ורחמים.

שפכתי שיח שם מעומקא דליבא על כל צרכי בגוף ובגשם וכמובן העתרתי רבות בעד אחרים ממכירי החוקים לישועות בעניינים שונים, ובעד רבים אשר בקשוני להזכירם לטובה על הציון.

לפני נסיעתי פנה אליי אחד מבני משפחתי וביקש ממני להעתיק ולהתפלל עבור בחור אחד ממשפחת מכריו אשר נמצא כבר י' שנים בתקופת השידוכין אך השנים חולפות לאיטן ועדיין לא זכה לישועה. כך עשיתי והזכרתי אותו לטובה בתוך קהל ועדה ממשלתפי המניין בפרקי תהילים ואמירת י"ג מידות.

לא עברו ימים מועטים וקרוב משפחתי התקשר בהתרגשות להודיעני את הבשורה הטובה שבחסדי ה' הגלויים שידוך אחד החל להתקדם בסייעתא דשמיא מרובה ובאותו היום בא בקשרי שידוכין עם בת זוגו בשעה טובה ומוצלחת.

רבינו נטמן בבית"ח הארטאדאקסי בבואדא לתועלת הנוסעים כתובת הציון היא:
Csörsz u. 55, 1124 Budapest
בשביל המרכז בצד ימין קברו של הגאון רבי קאפיל רייך אב"ד בודאפעשט, בהמשך בשורה יותר פנימית מצד ימין קבר רבינו.

הוצאות הגליון נתגדבו לזכות
הבה"ח יוסף בן העניא רייזל נ"ו
ליוזוג הגון בקרוב

באר המעשיות

" ונתן מלכיהם בידך " (ד, ט)

פעם אחת, לפני שנתפרסם הקדוש רבי שלמה מקארלין זי"ע ויצא טבעו בעולם, קרא הרב הקדוש מבארדיטשוב זי"ע את משמשו בקודש, וציווה עליו שילך לעיר קארלין ויקרא את ר' שלמה בן יוטא הדר שם שיבוא אצלו כי דבר לו אליו.

הלך המשמש לעיר הנ"ל ותר וחיפש אחר צדיק או אדם נכבד ששמו ר' שלמה בן יוטא אך לא מצא אחד בשם זה. שאל המשמש וחקר אצל אנשי העיר אך איש מהם לא ידע למי כוונתו. לבסוף פגע באיש אחד שאמר שהוא יודע מאיש בשם כזה אך אינו מפני העדה וגם לא נודע כחד מן הצדיקים המפורסמים אלא הוא מלמד אלמוני שגר בביתה קטנה בקצה העיר.

בא המשמש אצלו ואמר לו שהצדיק המפורסם מבארדיטשוב קורא אותו, וענהו האברך ר' שלמה שישב אליו בעוד כמה שעות וילך עמו. המשמש נתפלא מאוד מדוע אינו בא תיכף לפקודת הרב הקדוש אך עשה כפי שנצטווה וחזר אליו אחר איזה שעות ואז נתלווה אליו ובא לפני הצדיק מבארדיטשוב. כשנכנס ובא לחדר קדשו של הרב הקדוש מבארדיטשוב קם הרב הקדוש מכסאו ואמר, ברוך הבא הרב ר' שלמה, והכין לו כסא לישב עליו.

התיישבו שני הצדיקים אחד מול השני וישבו כן כשפניהם להבים שעות אחדות באין אומר ודברים ובלי נשמע קולם, ולא דיברו איש עם רעהו כלל. לאחר כמה שעות קמו שניהם ממקומותיהם בשמחה ובטוב לבב והחלו לשחוק ושחקו זמן מרובה ואז שב האברך ר' שלמה לביתו.

המשמש ראה את כל הנזכר וכן תמה מהו מחזה הפלאות הלזה, ולא יכל להתאפק ושאל את רבו הקדוש מבארדיטשוב לפרש הדבר. אמר לו הרב הקדוש, דע לך בני, כי היה משמיא קטרוג גדול על כל בני ישראל הדרים בסביבותינו, וזה גרם אשר נאספו כל הפריצים והרוזנים במחוז זה ונוסדו יחדיו והחליטו להוציא גזירת גירוש על כל זרע ישראל המתגוררים בגליל זה. אני ידעתי את כל אשר נעשה והפצרתי בתפילה לבטל הגזירה אך ללא הועיל, אבל גילו לי כי הרב ר' שלמה בן יוטא יוכל להועיל בדבר זה כי אליהו הנביא זכור לטוב רגיל לישב אצלו וגם עכשיו הוא יושב אצלו.

על כן צויתי עליך לילך אצלו ולבקש הימנו שיבוא אליי לסייע לי בזאת. מתחילה כאשר ישבנו יחדיו אזי יראה ורעד באו בנו ופלצות אחזתנו בראותנו אשר הפריצים כולם בלא יוצא מן הכלל הם בעצה אחת להסכים לגזירה נוראה זו ואין דרך להימלט מהסכמתם.

פתאום בא אליהו הנביא לעמוד על ימינו לסמכנו, והתחפש עצמו בלבוש פריץ זקן נכבד וישב איתם אצל השולחן ואף מקום בחר לו בראש השולחן. ויהי כאשר הגישו את כתב הגירוש לפניו לחתום עליו סירב לכך ואמר שאין דעתו נוחה הימנו, ותיכף התגברו הויכוחים ביניהם ונעשה אצלם מחלוקת גדולה ופירוד לבבות עד שעמדו וקרעו את הגזירה לגזרים.

על כן נפלה עלינו שמחה ושחוק גדול והתחלנו לשחוק וללעוג מהשרים והפריצים השוטים שיכול לבוא אצלם איש נכרי שזר הוא להם ואינם מכירים אותו, ולבטל כל עצתם והסכמתם. היש לך שחוק גדול מזה? כך סיפר הצדיק מבארדיטשוב וגילה טפח מהנהגת הצדיקים אשר כל רוזני ומושלי ארץ נתונים בידיהם כחומר ביד היוצר.

(קובץ אליהו)